

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

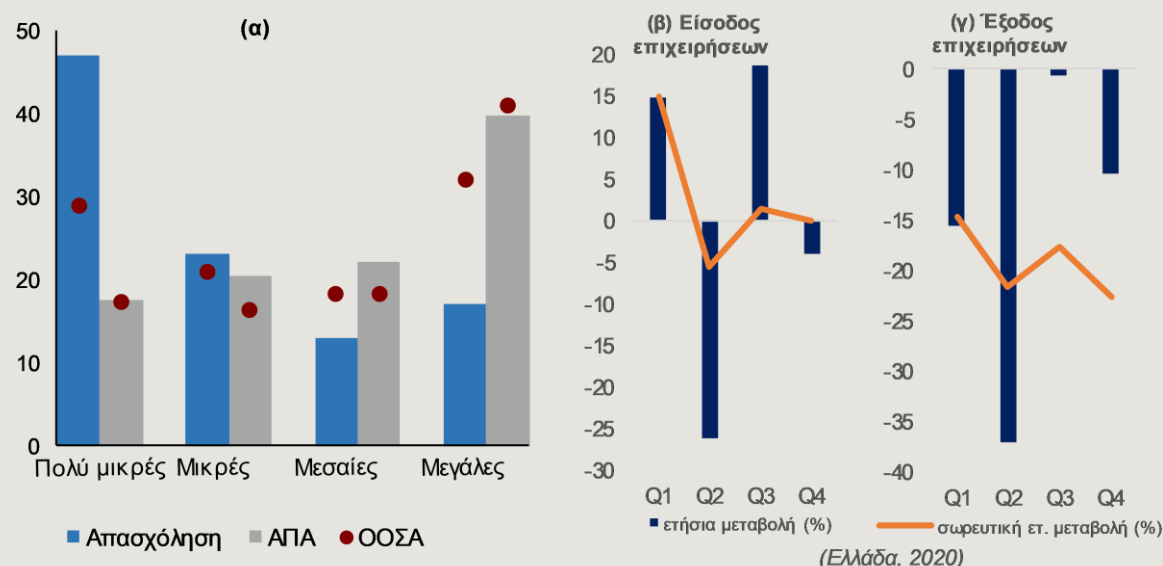
Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις μετά την πανδημική κρίση: Οικονομίες κλίμακας, εταιρικές συνεργασίες με αξιοποίηση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και νέες επενδυτικές πρωτοβουλίες

Η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα (ΜμΕ) αντιμετώπισε έντονες πιέσεις από τη πανδημική κρίση καθώς αποτελεί την κυρίαρχη μορφή δραστηριοποίησης στους κλάδους που επηρεάστηκαν περισσότερο, όπως ο κλάδος των καταλυμάτων και της εστίασης, οι μεταφορές, η διαχείριση ακίνητης περιουσίας, οι διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες (δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης, δραστηριότητες απασχόλησης, ταξιδιωτικά γραφεία, οργάνωση συνεδρίων και εμπορικών εκθέσεων κ.λπ.) αλλά και σε μικρότερο βαθμό η μεταποίηση.

Η σημασία της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα αντανακλάται, μεταξύ άλλων, στην υψηλή συμβολή της, πρωτίστως στο σύνολο της απασχόλησης (83%) και δευτερευόντως της Ακαθάριστη Προστιθέμενης Αξίας (60%), έναντι των χαμηλότερων μέσων όρων των χωρών του ΟΟΣΑ (68% και 59% αντίστοιχα, Γράφημα 1α). Σημειώνεται, άλλωστε, ότι οι επιχειρήσεις μικρού και μεσαίου μεγέθους στην Ελλάδα αντιπροσωπεύουν το 99,9% των επιχειρήσεων του μη χρηματοπιστωτικού τομέα (εξαιρείται η γεωργία-αλιεία-δασοκομία, ο δημόσιος τομέας, οι τέχνες-ψυχαγωγία και οι λοιπές υπηρεσίες).

Ειδικότερα δε, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις -με λιγότερους από 10 υπαλλήλους- που χαρακτηρίζονται από χαμηλότερο επίπεδο παραγωγικότητας (ΑΠΑ Ευρώ 7 χιλ. ανά εργαζόμενο, έναντι Ευρώ 22 χιλ. για τις υπόλοιπες ΜμΕ, κατά μέσο όρο, και Ευρώ 44,3 χιλ. για τις μεγάλες επιχειρήσεις, αντίστοιχα - Στοιχεία

Η Συμβολή των Επιχειρήσεων στην Απασχόληση και την Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία με βάση το μέγεθός τους. Η δυναμική της Επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Το μέγεθος των επιχειρήσεων καθορίζεται, μεταξύ άλλων κριτηρίων, από τον αριθμό των απασχολούμενων ως εξής: Πολύ μικρές 0-9 άτομα, Μικρές 10-49, Μεσαίες 50-249 άτομα, Μεγάλες >250 άτομα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Πηγή:
Οργανισμός
Οικονομικής
Συνεργασίας και
Ανάπτυξης
(OECD SME
and
Entrepreneur-
ship Outlook
2021)

Σημείωση:

Eurostat 2018) και αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο ρευστότητας, απασχολούν σχεδόν έναν στους δύο εργαζόμενους στην Ελλάδα, ποσοστό που υπερβαίνει σημαντικά τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ (29%). Τα αντίστοιχα ποσοστά σε όρους Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) φθάνουν περίπου το 17,5% τόσο στην Ελλάδα όσο και τον ΟΟΣΑ. Τα ανωτέρω συνάδουν με ένα άλλο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της αγοράς εργασίας στη χώρα μας -το γεγονός ότι διαθέτει σχετικά μεγάλο ποσοστό αυτοαπασχολούμενων (31,9%, το 2019), συγκριτικά με το μέσο των χωρών του ΟΟΣΑ (15,7%).

Πιο αναλυτικά, όπως παρατηρείται στο Γράφημα 2, στην πλειονότητα των κλάδων του μη χρηματοπιστωτικού τομέα στην Ελλάδα, άνω του 50% των απασχολούμενων εργάζονται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Σε κάποιους κλάδους, μάλιστα, όπως η διαχείριση ακίνητης περιουσίας, οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, το χονδρικό και λιανικό εμπόριο αλλά και οι κατασκευές, πάνω από τους μισούς εργαζόμενους απασχολούνται σε πολύ μικρές επιχειρήσεις, με προσωπικό έως και 9 άτομα. Αξίζει επιπλέον να σημειωθεί ότι στους κλάδους που έχουν πληγεί ιδιαίτερα από την πανδημία, όπως τα καταλύματα και η εστίαση, αλλά και ο κλάδος των μεταφορών και της αποθήκευσης, το 94% και 75% των εργαζομένων αντίστοιχα, απασχολούνται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Στο παρόν Δελτίο επιχειρούμε:

- Αφενός, να εκτιμήσουμε πως επηρεάστηκαν οι ΜμΕ από την πανδημική κρίση, πως αντέδρασαν στις νέες συνθήκες μέσω της ενσωμάτωσης ψηφιακών εργαλείων στην καθημερινή λειτουργία τους και τη στήριξη που παρείχαν στις ΜμΕ τα κρατικά μέτρα για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας και
- Αφετέρου, να καταγράψουμε τις προοπτικές και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται για την ανάπτυξη και εξέλιξη των ΜμΕ στην Ελλάδα, μέσω της αξιοποίησης των πόρων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Fund, RRF), της διενέργειας επενδύσεων και της υλοποίησης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

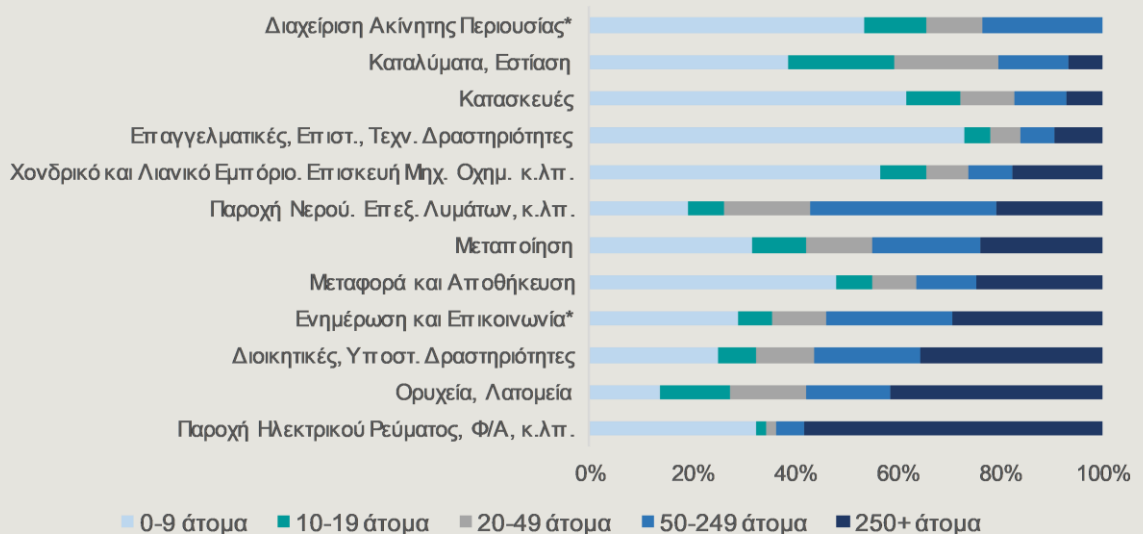
Ανθεκτικότητα παρά τη σφοδρότητα της Διαταραχής: Οι βραχυχρόνιες επιπτώσεις της πανδημίας στην είσοδο / έξοδο επιχειρήσεων, τον κύκλο εργασιών και την απασχόληση

Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση του ΟΟΣΑ (SME and Entrepreneurship Outlook, 2021), οι μικρές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα όσες δραστηριοποιούνταν σε κλάδους που επηρεάστηκαν περισσότερο από τα περιοριστικά μέτρα, και συνεπώς κατέγραψαν μεγαλύτερη πτώση των πωλήσεών τους ήταν εκτεθειμένες σε μεγαλύτερο κίνδυνο να οδηγηθούν σε οριστική παύση δραστηριότητας.

Σε ό,τι αφορά στην είσοδο και την έξοδο επιχειρήσεων (ΜμΕ αλλά και μεγάλων) προς και από την οικονομική δραστηριότητα, σύμφωνα με τα τελευταία, διαθέσιμα στοιχεία του ΟΟΣΑ, το δεύτερο τρίμηνο του 2020, ο αριθμός των νέων επιχειρήσεων που άνοιξαν (Γράφημα 1β) μειώθηκε έντονα σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019 (-26,2%), αλλά ανέκαμψε το τρίτο τρίμηνο του 2020 (+18,6% σε ετήσια βάση). Ως αποτέλεσμα, στο τέλος του έτους, η δραστηριοποίηση νέων επιχειρήσεων κινήθηκε στα ίδια επίπεδα με το

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Η κατανομή των εργαζομένων ανά κλάδο και μέγεθος επιχείρησης (έτος αναφοράς 2018)

Πηγή: Eurostat, Alpha Bank εκτιμήσεις

Σημείωση:

Λόγω έλλειψης στοιχείων στη βάση δεδομένων της Eurostat για τους κλάδους «Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας» και «Ενημέρωση και Επικοινωνία», για επιχειρήσεις με αριθμό εργαζομένων από 50 άτομα και άνω, έχει γίνει εκτίμηση των αντίστοιχων ποσοστών που περιλαμβάνονται στο γράφημα, βάσει αναφοράς του ΟΟΣΑ προηγούμενου έτους (SME and Entrepreneurship Outlook 2019).

2019. Παράλληλα, ο αριθμός των επιχειρήσεων που έκλεισαν (Γράφημα 1γ) ήταν σημαντικά χαμηλότερος κατά τη διάρκεια του 2020 σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (-22,7% σε σωρευτική βάση).

Τα ανωτέρω στοιχεία υποδηλώνουν ότι η ελληνική επιχειρηματικότητα αποδείχτηκε -με τη στήριξη της δημοσιονομικής πολιτικής του κράτους και της πιστωτικής πολιτικής των τραπεζών- ανθεκτική παρά την ένταση της διαταραχής, όπως αυτή αποτυπώνεται στην απώλεια κύκλου εργασιών. Συγκεκριμένα, στο Γράφημα 3α, παρουσιάζονται οι δέκα κλάδοι που κατέγραψαν τη μεγαλύτερη πτώση στον κύκλο εργασιών τους, το 2020, σε ετήσια βάση. Όπως παρατηρείται στο γράφημα, ο τζίρος μειώθηκε κατά 52,7% στα καταλύματα και την εστίαση, 49,8% στη διαχείριση ακίνητης περιουσίας, 35% στις διοικητικές, υποστηρικτικές δραστηριότητες, 30,2% στις τέχνες και την ψυχαγωγία, 26,3% στις μεταφορές και αποθήκευση. Σε όρους απασχόλησης, ωστόσο, οι απώλειες που καταγράφηκαν ήταν ηπιότερες σε σύγκριση με τις αντίστοιχες στον κύκλο εργασιών -κυρίως λόγω των μέτρων στήριξης- ενώ σε κάποιους κλάδους σημειώθηκε άνοδος. Όπως παρατηρείται στο Γράφημα 3β, η απασχόληση μειώθηκε κατά σχεδόν 10% στα καταλύματα και την εστίαση, κατά 6,8% στις διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες και 1,6% στη μεταποίηση. Αντίθετα, αυξήθηκαν οι απασχολούμενοι στη διαχείριση ακίνητης περιουσίας (+2%), τις τέχνες, τη διασκέδαση και την ψυχαγωγία (+5,5%), την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού (+9,7%) και τις λοιπές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (+5,6%).

Συμπερασματικά, η διατήρηση του αριθμού των νέων επιχειρήσεων, το 2020, στο ίδιο επίπεδο με το 2019, ο περιορισμένος αριθμός των επιχειρήσεων που έκλεισαν, κατά το προηγούμενο έτος, σε ετήσια βάση αλλά και η συγκρατημένη πτώση της απασχόλησης σε νευραλγικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας οφείλονται σε σημαντικό βαθμό στα κρατικά μέτρα που υιοθετήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης, με σκοπό τη στήριξη των επιχειρήσεων αλλά και της απασχόλησης. Συγκεκριμένα, η κρατική στήριξη, μέρος της οποίας ήταν και η παροχή εγγυήσεων με στόχο την τόνωση της ρευστότητας των ΜμΕ και η οποία διοχετεύθηκε μέσω του τραπεζικού συστήματος βοήθησε τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να απορροφήσουν τους κραδασμούς, κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης. Σύμφωνα με την προαναφερθείσα έκθεση του ΟΟΣΑ, το 58% των ΜμΕ στην Ελλάδα είχαν τη δυνατότητα πρόσβασης σε κρατική ενίσχυση έναντι χαμηλότερου μέσου όρου για τις χώρες του ΟΟΣΑ (33,6%). Επιπλέον, από τις μορφές κρατικής ενίσχυσης, η πιο δημοφιλής ήταν οι επιδοτήσεις και οι επιχορηγήσεις, καθώς το 34% των ΜμΕ είχαν πρόσβαση σε αυτή τη μορφή ενίσχυσης (Γράφημα 4α). Επιπλέον, ο δωδεκάμηνος ρυθμός μεταβολής της χρηματοδότησης προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις διαμορφώθηκε σε 10%, τον Δεκέμβριο 2020, έναντι 1,7%, τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους. Η χρηματοδότηση αυξήθηκε σημαντικά στους κλάδους που έχουν πληγεί από την πανδημία (Γράφημα 4β), δηλαδή στα καταλύματα-εστίαση (+14,8% σε ετήσια βάση), στις μεταφορές-αποθήκευση (+35,1%), στη διαχείριση ακίνητης περιουσίας (+12,4%), στη βιομηχανία (+8,1%), αλλά και στο εμπόριο (+11,1%).

Υιοθέτηση ψηφιακών εργαλείων ως αντίδραση στην πανδημική κρίση

Βάσει έρευνας που ανέλαβε το Εργαστήριο Ηλεκτρονικού Εμπορίου (ELTRUN) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών για λογαριασμό της Cosmote («Η Ψηφιακή Ετοιμότητα των Μικρών & Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα - Η επίδραση του Covid-19», Σεπτέμβριος 2020), 8 στις 10 μικρομεσαίες

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Οι δέκα κλάδοι που κατέγραψαν τη μεγαλύτερη πτώση σε όρους κύκλου εργασιών το 2020 και οι αντίστοιχες μεταβολές της απασχόλησης (% ετήσιες μεταβολές)

επιχειρήσεις στην Ελλάδα χρειάστηκε να κάνουν σημαντικές αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας τους, κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης, ενώ 1 στις 3 ανέστειλε πλήρως τη λειτουργία της. Τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι επιχειρήσεις αφορούσαν τη μείωση πωλήσεων (79% των ΜμΕ), την αδυναμία είσπραξης οφειλών (67%), την προμήθεια πρώτων υλών (52%) και την παράδοση υπηρεσιών/προϊόντων (48%).

Μία θετική εξέλιξη που επέφερε η πανδημική κρίση ήταν η εκτεταμένη χρήση των ψηφιακών εφαρμογών και υποδομών τις οποίες υιοθέτησαν και αξιοποίησαν και οι ΜμΕ. Σύμφωνα με την έρευνα του ELTRUN, το 2020, καταγράφηκε αυξητική τάση στα ηλεκτρονικά καταστήματα (17% των συμμετεχόντων το 2020, έναντι 14% το 2019), στις ψηφιακές καμπάνιες (από 32%, σε 36% το 2020), σε εργαλεία τηλεδιάσκεψης (από 34% σε 40%), αλλά και στις τηλεφωνικές παραγγελίες (48% των ερωτηθέντων), τις διαδικτυακές πωλήσεις (47%) και την τηλεργασία (50%). Θα πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι, σε αρκετές περιπτώσεις και κυρίως λόγω έλλειψης πόρων, οι ΜμΕ επιλέγουν απλές, ελλιπείς ή ερασιτεχνικές ψηφιακές λύσεις.

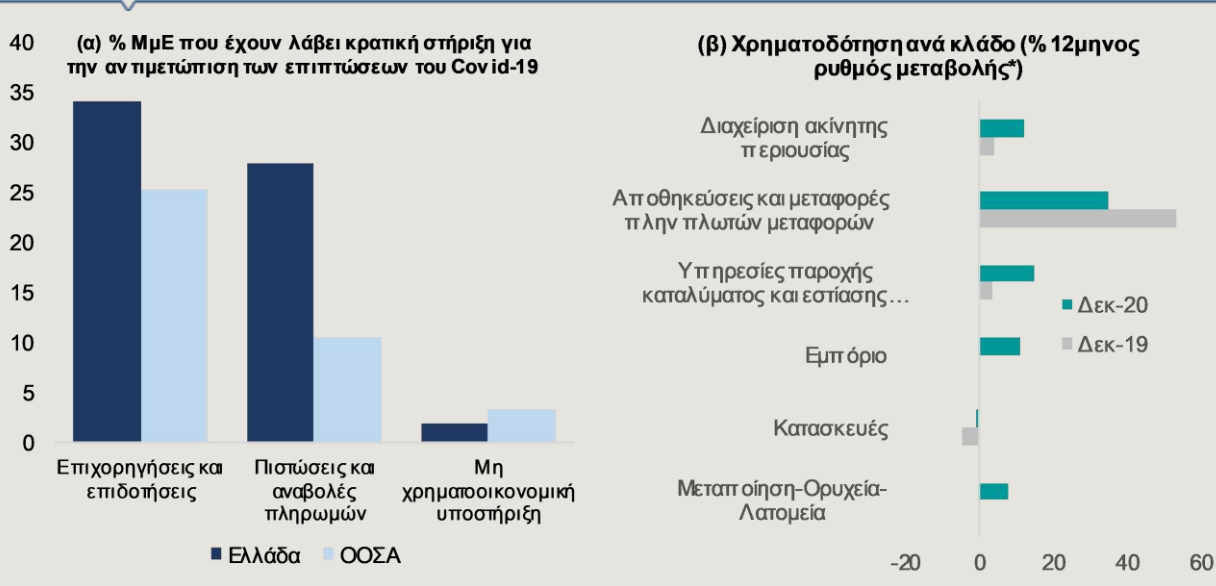
Οι προοπτικές των ΜμΕ στο άμεσο μέλλον και οι ευκαιρίες που δημιουργεί το Ταμείο Ανάκαμψης

Δεδομένου ότι, όπως αναφέρει και η ανωτέρω έρευνα, η ψηφιακή ετοιμότητα είναι άμεσα συνυφασμένη με τον κλάδο αλλά και το μέγεθος των επιχειρήσεων, η χρηματοδότηση που αναμένεται να λάβει η χώρα μας μέχρι και το 2026 από το RRF, αποτελεί ταυτόχρονα μια μεγάλη ευκαιρία και ένα κίνητρο για τις ΜμΕ να μεγαλώσουν σε μέγεθος, ώστε να εκμεταλλευτούν τις οικονομίες κλίμακας. Όπως άλλωστε επισημίναμε και στην αρχή του Δελτίου, η μέση παραγωγικότητα των πολύ μικρών επιχειρήσεων είναι σημαντικά χαμηλότερη έναντι των μεγάλων επιχειρήσεων. Παράλληλα, οι ΜμΕ θα έχουν τη δυνατότητα να επενδύσουν σε τομείς που θα τις βοηθήσουν να επιβιώσουν και να λειτουργήσουν ανταγωνιστικά στο μέλλον.

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας “Ελλάδα 2.0”, το οποίο εγκρίθηκε πρόσφατα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αποτελεί το όχημα για την απορρόφηση των πόρων του RRF και περιλαμβάνει μία σειρά επενδύσεων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που στοχεύουν στην ισχυροποίηση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στην πράσινη οικονομία και στον ψηφιακό μετασχηματισμό, του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα. Ειδικά για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, περιλαμβάνει μία σειρά κινήτρων για την ανάπτυξη συνεργασιών, συγχωνεύσεων ή εξαγορών, με σκοπό την ενίσχυση της παραγωγικότητας και της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ, της βελτίωσης των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών και κατ’επέκταση της δημιουργίας θέσεων εργασίας. Επιπρόσθετα, προβλέπει τη διενέργεια επενδύσεων με σκοπό την αναβάθμιση του εξοπλισμού και των υποδομών ειδικά στη μεταποίηση, τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας της λειτουργίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, παραγωγικών διαδικασιών κ.λπ.) και τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους (ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών ηλεκτρονικών πληρωμών, εργασίας από απόσταση, ψηφιακού γραφείου, digital marketplace, κυβερνοασφάλειας κ.λπ.). Τέλος, σύμφωνα με το Σχέδιο, θα δοθούν ειδικά φορολογικά κίνητρα με σκοπό την ενίσχυση των πράσινων επενδύσεων, π.χ. σε εξοπλισμό σχετικό με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υλικών κ.λπ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Ποσοστό ΜμΕ που επωφελήθηκε από τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης. Μεταβολή χρηματοδότησης προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις σε επιλεγμένους κλάδους δραστηριότητας στην Ελλάδα.

Πηγή: (OECD SME and Entrepreneurship Outlook 2021), Τράπεζα της Ελλάδος

Σημείωση:

(*) Στοιχεία ΤΤΕ. Οι ρυθμοί προκύπτουν από τις μεταβολές των υπολοίπων διορθωμένες για τις συναλλαγματικές διαφορές και τις αναταξινόμησεις.

Επιπλέον, η αύξηση του μεγέθους των ΜμΕ θα τις καταστήσει κατάλληλες και επιλέξιμες για τραπεζικό δανεισμό, ώστε να χρηματοδοτήσουν αναπτυξιακές επενδύσεις. Στην Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι το ποσοστό των αποθαρρυσμένων επιχειρήσεων (επιχειρήσεις που δεν προχώρησαν σε αίτηση για δάνειο υπό τον φόβο της απόρριψης από τις τράπεζες) είναι υψηλό (Survey on the Access to Finance of Enterprises in the Euro area, October 2020 to March 2021), συγκριτικά με άλλες χώρες, ωστόσο έχουν δημιουργηθεί οι κατάλληλες συνθήκες για αύξηση της τραπεζικής χρηματοδότησης αξιόλογων επενδυτικών έργων που θα βοηθήσουν τις ΜμΕ να αναπτυχθούν, μετά την πανδημία.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

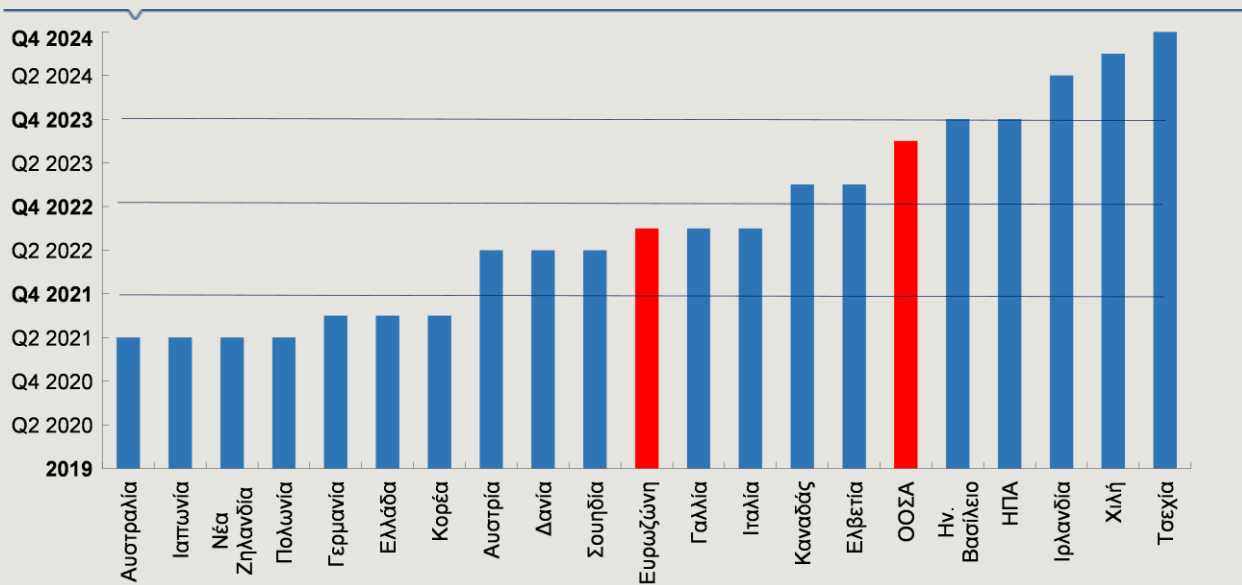
Το διεθνές εργασιακό περιβάλλον στη μεταπανδημική εποχή

Η οικονομική μεγέθυνση αναμένεται να επιταχυνθεί στους προσεχείς μήνες, λόγω της συνέχισης των προγραμμάτων εμβολιασμού ανά τον κόσμο και της σταδιακής άρσης των αυστηρών περιοριστικών μέτρων που πολλές χώρες επέβαλλαν για την ανάσχεση της υγειονομικής κρίσης Covid-19. Τα άνευ προηγουμένου προγράμματα διατήρησης των θέσεων απασχόλησης και εισοδηματικής στήριξης, που εφάρμοσαν οι εθνικές κυβερνήσεις, συνέβαλαν στη διάσωση 21 εκατ. θέσεων εργασίας ανά τον κόσμο το 2020. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, στο πρώτο εξάμηνο του 2020, παρότι το ΑΕΠ στα κράτη-μέλη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) μειώθηκε κατά 12,4%, το πραγματικό ακαθάριστο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών αυξήθηκε κατά 3,7%, λόγω της κρατικής στήριξης (OECD-Employment Outlook 2021).

Ωστόσο, η πανδημική κρίση σηματοδότησε την αρχή μίας νέας εποχής για την απασχόληση, ενώ εμβάθυνε περαιτέρω τις διαφορές μεταξύ των ατόμων με υψηλές δεξιότητες και υψηλά εισοδήματα έναντι εκείνων με χαμηλές δεξιότητες και χαμηλά εισοδήματα, καθώς και μεταξύ των ατόμων με καλές θέσεις εργασίας και εκείνων με επισφαλείς θέσεις εργασίας ή ανέργων. Ως εκ τούτου, σημαντικές αλλαγές άρχισαν να παρατηρούνται τόσο στον τρόπο εργασίας, όσο και στον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων. Η εξ αποστάσεως εργασία, η ψηφιοποίηση των εργασιών και ο επανακαθορισμός της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας, με έμφαση στις εθνικές προμηθευτικές μονάδες, είναι μερικές από τις σημαντικότερες παρεμβάσεις που υιοθετήθηκαν προκειμένου να συνεχιστεί απρόσκοπτα η επιχειρηματική δραστηριότητα, χωρίς να προκληθούν μεγάλες οικονομικές απώλειες. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, η κρίση που προκλήθηκε στην αγορά εργασίας από την πανδημία Covid-19 δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί, ενώ η αύξηση της απασχόλησης δεν αξιολογείται ως επαρκής, προκειμένου να αντισταθμιστούν οι απώλειες των θέσεων εργασίας, τουλάχιστον μέχρι το 2023 (Γράφημα 5). Κατά συνέπεια, το νέο εργασιακό περιβάλλον θα αποτελέσει σημαντική πρόκληση για τις εθνικές κυβερνήσεις, τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Χρόνος επιστροφής στα προ-πανδημίας επίπεδα απασχόλησης

Πηγή: ΟΟΣΑ

Το βάρος της πανδημικής κρίσης κατανέμεται δυσανάλογα στις κοινωνικές ομάδες

Η οικονομική διαταραχή που προκλήθηκε από την υγειονομική κρίση Covid-19 έγινε αισθητή σε διαφορετικούς τομείς και κλάδους της οικονομίας κάθε χώρας, καθώς ο φόβος της εξάπλωσης της νόσου και η λήψη μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης περιόρισαν, σε σημαντικό βαθμό, την οικονομική δραστηριότητα. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου και την έναρξη των εμβολιαστικών προγραμμάτων, οι περιορισμοί έχουν αρχίσει να εξασθενούν και να αποκτούν στοχευμένο χαρακτήρα, γεγονός που επέτρεψε σε πολλούς εργαζόμενους να επιστρέψουν στο φυσικό χώρο απασχόλησής τους. Ωστόσο, η ιδιομορφία της οικονομικής κρίσης και η διαφορετικότητα των θέσεων εργασίας είχαν ως αποτέλεσμα ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων να επωμιστούν το μεγαλύτερο μέρος των συνεπειών (χαμηλόμισθοι, εργαζόμενοι με χαμηλή εκπαίδευση, νέοι). Αξίζει να τονιστεί ότι οι νέοι ήταν από τις πληθυσμιακές ομάδες που επλήγησαν σοβαρά από την πανδημική κρίση, με το ποσοστό της ανεργίας στα κράτη-μέλη του ΟΟΣΑ να έχει αυξηθεί από την έναρξη της πανδημίας και οι ώρες εργασίας τους να έχουν μειωθεί περισσότερο από 26%, καθώς πολλοί εξ αυτών είτε εργάζονταν σε τομείς που δέχθηκαν σφοδρό πλήγμα από την υγειονομική κρίση, είτε απασχολούνταν με μορφές εργασίας που χαρακτηρίζονται από επισφάλεια και ελαστικότητα. Όσον αφορά εκείνους που πρόκειται να εισέλθουν για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας μετά το πέρας της εκπαίδευσής τους, έχουν δυσκολίες στην επαγγελματική τους αποκατάσταση, εξαιτίας του περιορισμένου αριθμού διαθέσιμων θέσεων απασχόλησης. Σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Εργασίας, εκτιμάται ότι, το 2020, οι εργαζόμενοι απώλεσαν το 8,8% των συνολικών ωρών εργασίας, ήτοι οι ετήσιες ώρες εργασίας 255 εκατ. εργαζομένων πλήρους απασχόλησης. Παράλληλα, μέσα στο δυσμενές οικονομικό περιβάλλον που προκάλεσε η υγειονομική κρίση, οι επιχειρήσεις ξεκίνησαν να δίνουν έμφαση στην αυτοματοποίηση και στην ψηφιοποίηση.

Οι προαναφερθείσες επιδράσεις θα έχουν επιπτώσεις τόσο στην ένταση, όσο και στην έκταση της οικονομικής ανάκαμψης. Κατά συνέπεια, η παγκόσμια ανεργία αναμένεται, σύμφωνα με την εκτίμηση του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ILO-WESO Trends 2021), να ανέλθει σε 205 εκατ. άτομα το 2022, ξεπερνώντας σε μεγάλο βαθμό το επίπεδο των 187 εκατ. το 2019. Αυτό αντιστοιχεί σε ποσοστό της ανεργίας 5,7%. Εξαιρουμένης της περιόδου της πανδημικής κρίσης, ένα τέτοιο ποσοστό παρατηρήθηκε για τελευταία φορά το 2013.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σχεδόν ενάμιση χρόνο μετά την πανδημία, πολλοί εργαζόμενοι δεν έχουν ακόμη εισέλθει σε καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Ταυτόχρονα, εργαζόμενοι που απώλεσαν την εργασία τους, στους πρώτους μήνες της πανδημίας, ενδεχομένως να αδυνατούν να ανταγωνιστούν εκείνους των οποίων οι θέσεις εργασίας ήταν σε καθεστώς προστασίας, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος ανόδου του ποσοστού των μακροχρόνιων ανέργων. Σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), στο τέλος του 2020, υπήρχαν 60% περισσότεροι άνεργοι, για τουλάχιστον έξι μήνες, ποσοστό που συνέχισε να αυξάνεται και στο πρώτο τρίμηνο του 2021.

Το ποσοστό της ανεργίας στα κράτη-μέλη του ΟΟΣΑ, υψηλότερα από το προ πανδημίας επίπεδα

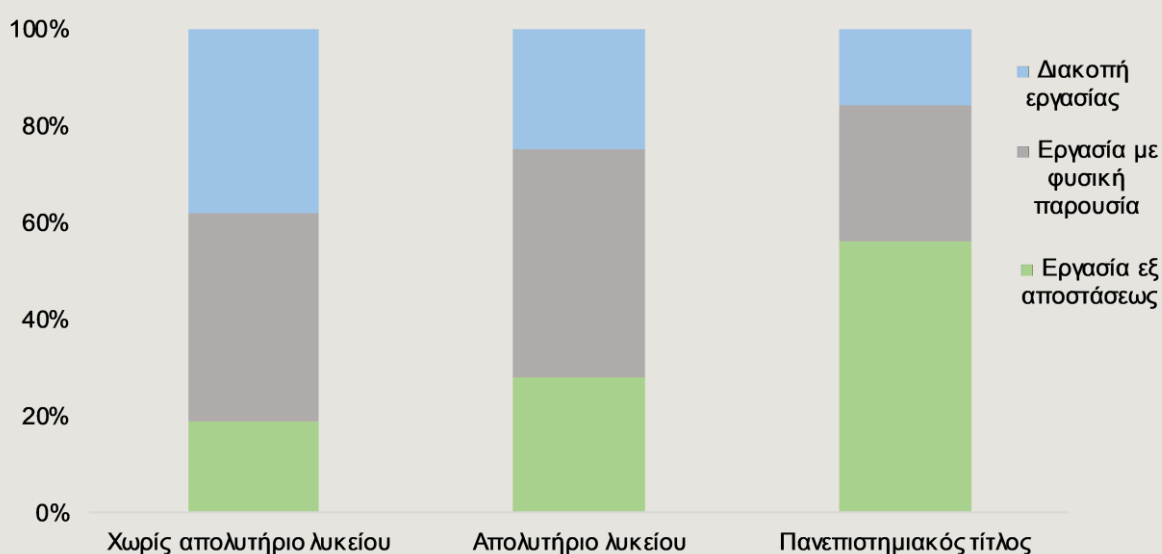
Στο τέλος του 2020, στα κράτη-μέλη του ΟΟΣΑ είχαν χαθεί περίπου 22 εκατ. θέσεις εργασίας σε σύγκριση με το 2019. Ωστόσο, το ποσοστό της ανεργίας άρχισε να υποχωρεί σταδιακά από τις αρχές του 2021, με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται, τον Μάιο του 2021, σε 6,6% από 6,9%, τον Δεκέμβριο του 2020, παραμένοντας, ωστόσο, 1,3 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα από το προ της πανδημίας επίπεδο (Φεβρουάριος 2020). Ο αντίστοιχος αριθμός ανέργων στα κράτη-μέλη του ΟΟΣΑ διαμορφωνόταν σε 43,5 εκατ., τον Μάιο του 2021, ήτοι 8,1 εκατ. υψηλότερα από τον Φεβρουάριο του 2020. Όσον αφορά στην ανεργία των νέων, διαμορφωνόταν στο 13,6%, τον Μάιο του 2021, ήτοι 2,2 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα από το επίπεδο πριν την πανδημία. Αξίζει να τονιστεί ότι υπάρχουν σημαντικές ανισότητες μεταξύ των κρατών-μελών στο μέγεθος της οικονομικής διαταραχής και του ρυθμού της οικονομικής ανάκαμψης, μεταξύ Μαΐου 2021 και Φεβρουαρίου 2020, με τα ποσοστά της ανεργίας να κυμαίνονται από 0 έως 4 ποσοστιαίες μονάδες.

Η εξάλειψη των ανισοτήτων, στοιχείο-κλειδί για τη βελτίωση της αγοράς εργασίας

Η πανδημική κρίση Covid-19 έχει εντείνει τις οικονομικές και κοινωνικές διαφορές, ενώ έχει ενισχύσει τις υπάρχουσες ανισότητες στις δεξιότητες και στις ευκαιρίες απασχόλησης. Στην αρχή της κρίσης, οι εργαζόμενοι με χαμηλή ειδίκευση είχαν μεγάλες πιθανότητες να απωλέσουν την εργασία τους, ενώ οι εργαζόμενοι με υψηλή ειδίκευση είχαν περισσότερες πιθανότητες να μειώσουν το χρόνο απασχόλησής τους. Παράλληλα, η πανδημική κρίση επιτάχυνε τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τον αυτοματισμό, δίνοντας την ευκαιρία σε πολλά άτομα να εργαστούν εξ αποστάσεως. Η τηλεργασία αποτελεί την επικρατούσα τάση για πολλούς εργαζόμενους υψηλής ειδίκευσης, χωρίς, ωστόσο, να έχει μεγάλη εφαρμογή σε επαγγέλματα χαμηλής ειδίκευσης (Γράφημα 6), ενώ ανατρέπει δομές και πρότυπα που αποτέλεσαν τη βάση της κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης τις τελευταίες δεκαετίες.

Πολλές χώρες, ενδεχομένως, δεν θα επιστρέψουν στα επίπεδα της οικονομικής μεγέθυνσης πριν την εμφάνιση της νόσου Covid-19, νωρίτερα από το 2022, ενώ για πολλές αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες ο συγκεκριμένος στόχος θα απαιτήσει περισσότερο χρόνο. Οι εθνικές κυβερνήσεις ανά τον κόσμο έχουν την ευκαιρία να αναλάβουν πρωτοβουλίες, προκειμένου η οικονομική ανάκαμψη να επικεντρωθεί στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες -νέοι, γυναίκες, άτομα χαμηλής ειδίκευσης και αυτοαπασχολούμενοι. Στο πλαίσιο των πολιτικών απασχόλησης, αποτελεί βαρύνουσα σημασία η προτεραιότητα για αναβάθμιση και απόκτηση δεξιοτήτων από τις συγκεκριμένες κατηγορίες του εργατικού δυναμικού, προκειμένου να διατηρηθούν οι υφιστάμενες θέσεις εργασίας ή να υπάρξει η δυνατότητα μετακίνησης σε νέες, πιο παραγωγικές θέσεις εργασίας.

Η αποτυχία αντιμετώπισης της ανισότητας είναι πιθανό να οδηγήσει όχι μόνο σε βαθύτερες κοινωνικές διαφορές, αλλά να επιδράσει αρνητικά στην παραγωγικότητα και γενικότερα στην οικονομική ανάκαμψη. Η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής θα ενισχύσει το αίσθημα εμπιστοσύνης και θα επηρεάσει θετικά την καταναλωτική συμπεριφορά, συμβάλλοντας στην ταχύτερη οικονομική ανάκαμψη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6
Ποσοστά εργασίας εξ αποστάσεως ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, Μάρτιος-Απρίλιος 2020, μ.ο. ΟΟΣΑ

Πηγή: OECD Employment Outlook 2021

Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ)
Καλοκαιρινές Προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ΑΕΠ

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Economic Forecast, Summer 2021), μετά την άνευ προηγουμένου συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 6,5%, το 2020, η οικονομία στη ΖτΕ προβλέπεται να ανακάμψει κατά 4,8%, το 2021 και κατά 4,5%, το 2022. Οι καλοκαιρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τα έτη 2021-2022, έχουν αναθεωρηθεί επί τα βελτίω σε σύγκριση με τις εαρινές προβλέψεις (European Economic Forecast, Spring 2021), ως απόρροια των υψηλότερων προσδοκιών για την ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας και του διεθνούς εμπορίου, καθώς και της ηπιότερης του αναμενόμενου υποχώρησης του ΑΕΠ στη ΖτΕ, το πρώτο τρίμηνο του 2021.

Η εισαγωγή νέων μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης σε διάφορες χώρες της Ευρώπης, κατά τους τελευταίους μήνες του 2020, προκειμένου να περιοριστεί η μετάδοση του κορωνοϊού, είχαν αρνητική επίδραση στο ΑΕΠ της ΖτΕ τόσο στο τέταρτο τρίμηνο του 2020 (-4,7% σε ετήσια βάση), όσο και στο πρώτο τρίμηνο του 2021 (-1,3% σε ετήσια βάση). Ωστόσο, η βελτίωση της επιδημιολογικής κατάστασης επέτρεψε στα ευρωπαϊκά κράτη τη χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων, το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βασίζονται στην υπόθεση ότι η πρόοδος των εμβολιαστικών προγραμμάτων θα επιταχύνει την άρση των περιοριστικών μέτρων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, περιοριστικά μέτρα θα υπάρχουν και το 2022, αν και σε μικρό βαθμό.

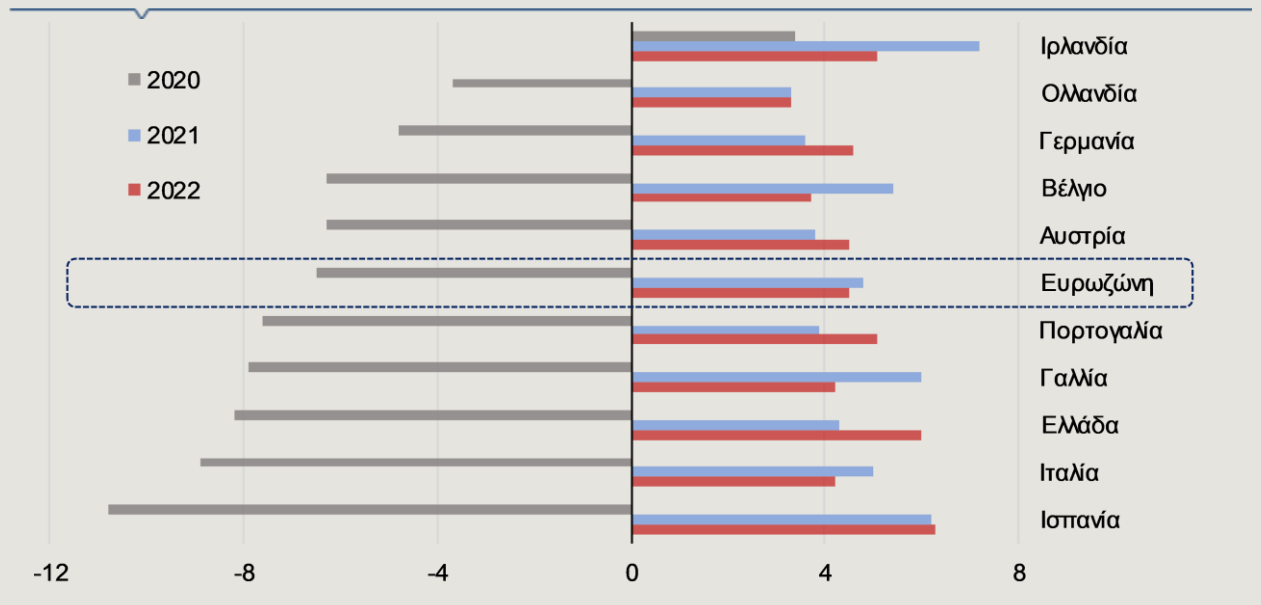

Όσον αφορά στα κράτη-μέλη της ΖτΕ, όλα αναμένεται να καταγράψουν θετικό ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ, το 2021, ο οποίος κυμαίνεται μεταξύ 2,7% και 7,2%. Η Ιρλανδία, το μόνο κράτος-μέλος με θετικό ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ το 2020 (3,4%), αναμένεται να επιτύχει τον υψηλότερο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης το 2021 (7,2%), ακολουθούμενη από την Ισπανία (6,2%) και την Γαλλία (6%). Αντίθετα, η Φινλανδία (2,7%) και η Ολλανδία (3,3%) προβλέπεται ότι θα σημειώσουν τον ασθενέστερο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης (Γράφημα 7). Το 2022, η μεγαλύτερη αύξηση του ΑΕΠ αναμένεται να καταγραφεί στην Ισπανία (6,3%), στην Ελλάδα και στην Λετονία (6%, αμφότερες). Οι σημαντικές διαφοροποιήσεις στις μεταβολές του ΑΕΠ, για τα έτη 2021-2022, αποδίδονται, μεταξύ άλλων, στη διάρθρωση της εκάστοτε οικονομίας, στο βαθμό εξωστρέφειας, καθώς και στην επίδραση των δημοσιονομικών μέτρων. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ΑΕΠ αναμένεται να επιστρέψει στα προ του κορωνοϊού επίπεδα, το τέταρτο τρίμηνο του 2021, στη ΖτΕ, και μέχρι το τέλος του 2022, σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής χαρακτηρίζονται από αβεβαιότητα, καθώς πλειάδα παραγόντων θα μπορούσαν είτε να επιταχύνουν, είτε να επιβραδύνουν το ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης στη ΖτΕ. Οι σημαντικότεροι από αυτούς είναι η πρόοδος των εμβολιαστικών προγραμμάτων τόσο εντός, όσο και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η εξέλιξη των μεταλλάξεων του κορωνοϊού και ιδιαίτερα της ινδικής μετάλλαξης. Επιπρόσθετοι παράγοντες είναι ο βαθμός στον οποίο τα κράτη-μέλη της ΖτΕ θα επωφεληθούν από τον ταχύ ρυθμό ανάκαμψης μεγάλων ανεπτυγμένων οικονομιών (ΗΠΑ, Καναδάς), ο αντίκτυπος από το σταδιακό τερματισμό υποστηρικτικών πολιτικών, το κατά πόσο οι αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας θα έχουν μονιμότερα χαρακτηριστικά στις οικονομίες των κρατών-μελών με δυσμενείς επιπτώσεις για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά και ο βαθμός στον οποίο οι συσσωρευμένες καταθέσεις, από την περίοδο των περιοριστικών μέτρων, θα μετατραπούν σε κατανάλωση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Μεταβολή ΑΕΠ 2020 σε Επιλεγμένα Κράτη-Μέλη της ΖτΕ και Προβλέψεις 2021-22 (ετήσια % μεταβολή)

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Επιτροπή
(European
Economic
Forecast,
Summer 2021)

ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Ισοτιμίες

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις), στην ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο, διατηρήθηκαν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 13 Ιουλίου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") μειώθηκαν κατά 17.477 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 59.713 συμβόλαια, από 77.190 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 8). Σημειώνεται ότι πρόκειται για την τέταρτη εβδομαδιαία μείωση που καταγράφεται από τις 8 Ιουνίου.

Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές

 Πηγή:
 CFTC, IMM

Ευρώ (EUR/USD) ► Η ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο, στις 19 Ιουλίου, στην Ευρώπη, διαμορφωνόταν περί τα 1,1770 δολάρια, με αποτέλεσμα το ευρώ να σημειώνει, από τις αρχές του έτους, απώλειες έναντι του δολαρίου (3,7%), ενώ διαπραγματεύονταν υψηλότερα κατά 13,8%, συγκριτικά με το χαμηλό που είχε καταγράψει, στις 3 Ιανουαρίου 2017 (USD 1,0342).

Κέρδη καταγράφει το δολάριο έναντι του ευρώ, καθώς οι ανησυχίες των συμμετεχόντων στις αγορές, εξαιτίας της αύξησης των κρουσμάτων των μεταλλάξεων του κορωνοϊού ανά τον κόσμο και ιδιαίτερα της ινδικής μετάλλαξης, ενισχύουν τη ζήτηση για ασφαλείς επενδυτικές τοποθετήσεις.

Η προσοχή στρέφεται στην επόμενη συνεδρίαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), την πρώτη μετά την αναθεώρηση της στρατηγικής για τον πληθωρισμό, στις 22 Ιουλίου. Δεδομένου ότι δεν προβλέπεται μεταβολή στη νομισματική πολιτική, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στις δηλώσεις της επικεφαλής της και κυρίως στις εκτιμήσεις για τις προοπτικές της οικονομίας της Ζώνης του Ευρώ και για την εξέλιξη του Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP).

Όσον αφορά στον πληθωρισμό στις ΗΠΑ, αυξήθηκε σε 5,4% σε ετήσια βάση, τον Ιούνιο, στο υψηλότερο επίπεδο από τον Ιούλιο του 2008. Παρά την ταχύτερη του αναμενόμενου άνοδο του πληθωρισμού, ο επικεφαλής της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed), σε δηλώσεις ενώπιον του Κογκρέσου, επανέλαβε την εκτίμησή του ότι η αύξηση θα είναι προσωρινή και ότι ο πληθωρισμός θα υποχωρήσει.

Ελβετικό Φράγκο (CHF) ► Το ευρώ καταγράφει απώλειες έναντι του φράγκου, κινούμενο στην περιοχή των 1,0852 φράγκων (19.7.2021). Ωστόσο, από τις αρχές του έτους, το ευρώ σημειώνει κέρδη έναντι του φράγκου, της τάξης του 0,4%.

Βάσει των δημοσιευθέντων νομισματικών στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας της Ελβετίας (SNB), την προηγούμενη εβδομάδα, εκτιμάται ότι δεν υπήρξε παρέμβασή της στην αγορά συναλλάγματος για αποτροπή ενίσχυσης του φράγκου. Το ποσό των μετρητών που οι εμπορικές τράπεζες της Ελβετίας είχαν καταθέσει στην SNB αυξήθηκε στα 711,9 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα που έληξε στις 16 Ιουλίου, από 711,7 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα μέχρι και τις 9 Ιουλίου.

Στερλίνα (GBP) ► Η στερλίνα, στις 19 Ιουλίου, εμφάνιζε αρνητική εικόνα, καταγράφοντας απώλειες τόσο έναντι του ευρώ (0,8583 GBP/EUR), όσο και έναντι του δολαρίου ΗΠΑ (1,3720 USD/GBP). Σημειώνεται ότι, από τις αρχές του έτους, η στερλίνα καταγράφει κέρδη κατά 4% έναντι του ευρώ και κατά 0,4% έναντι του δολαρίου.

Διολισθαίνει η στερλίνα έναντι των δύο νομισμάτων, κινούμενη στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων τριών μηνών έναντι του δολαρίου. Η άρση όλων των περιοριστικών μέτρων, που είχαν παρθεί στο πλαίσιο περιορισμού της εξάπλωσης της νόσου Covid-19 στο Ηνωμένο Βασίλειο, από τις 19 Ιουλίου, σηματοδοτεί την επιστροφή της οικονομίας στην κανονικότητα. Ωστόσο, η μεγάλη αύξηση κρουσμάτων κορωνοϊού τις

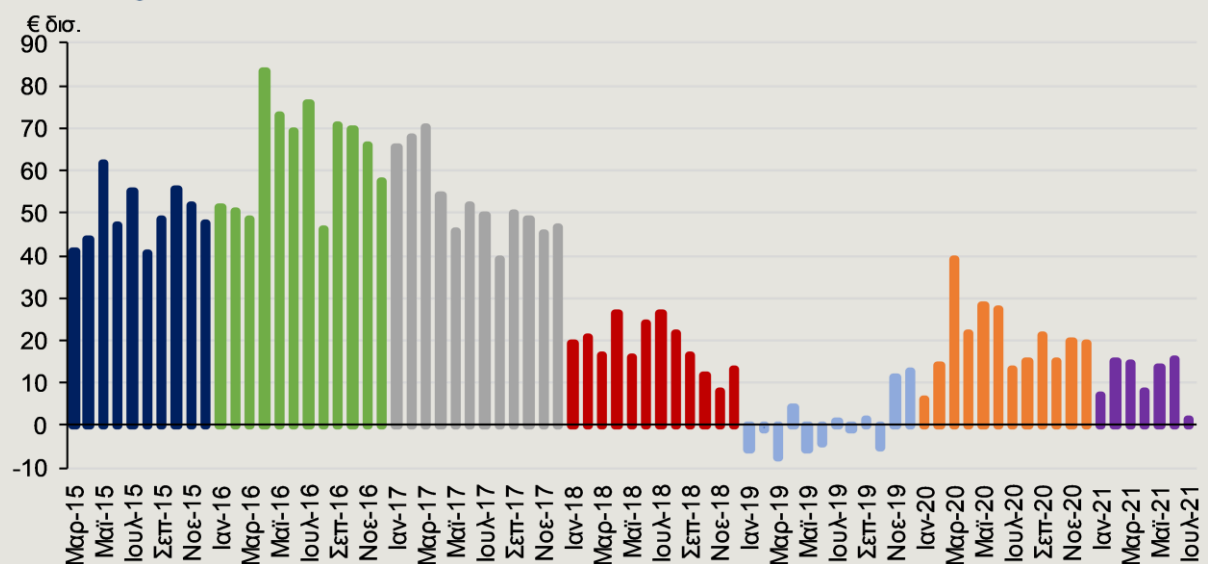
τελευταίες εβδομάδες στο Ηνωμένο Βασίλειο και ιδιαίτερα της ινδικής μετάλλαξης έχει προκαλέσει προβληματισμό σχετικά με την ορθότητα της απόφασης. Οι συμμετέχοντες στις αγορές εκτιμούν ότι μία παρατεταμένη αύξηση των κρουσμάτων θα μπορούσε να υπονομεύσει την προσδοκώμενη ανάκαμψη της οικονομίας του Ηνωμένου Βασιλείου.

Αγορές ομολόγων – Χαρτοφυλάκιο κρατικών ομολόγων Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Η αξία του χαρτοφυλακίου κρατικών ομολόγων της ΕΚΤ (Γράφημα 9) που έχει προέλθει από την εφαρμογή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (QE), για την εβδομάδα μέχρι τις 16 Ιουλίου, διαμορφώθηκε στα Ευρώ 2,424 τρισ. Η ΕΚΤ προέβη σε αγορές καλυμμένων ομολόγων, αξίας Ευρώ 383 εκατ., σε πωλήσεις Asset-Backed Securities, αξίας Ευρώ 42 εκατ. και σε αγορές εταιρικών και ασφαλιστικών ομολογιακών τίτλων, αξίας Ευρώ 1,571 δισ. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ, την περασμένη εβδομάδα, πραγματοποίησε καθαρές αγορές, αξίας Ευρώ 22,1 δισ., στο πλαίσιο του Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP), με τη συνολική αξία του εν λόγω χαρτοφυλακίου να διαμορφώνεται περί τα Ευρώ 1,230 τρισ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

Εξέλιξη αγοραπωλησιών κρατικών ομολόγων ανά μήνα από την ΕΚΤ

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Κεντρική
Τράπεζα, Alpha
Bank

Στην ελληνική αγορά ομολόγων, το εύρος της απόδοσης του δεκαετούς κρατικού ομολόγου, λήξης 18 Ιουνίου 2031, με κουπόνι 0,75%, διαμορφωνόταν, στις 19 Ιουλίου, μεταξύ 0,65% και 0,67%. Επιπλέον, το δεκαετές ομόλογο της Πορτογαλίας κατέγραφε απόδοση 0,26%, της Ιταλίας 0,72% και της Ισπανίας 0,29% (Γράφημα 10). Η διαφορά απόδοσης μεταξύ του δεκαετούς ομολόγου της Ελλάδας και του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) διαμορφωνόταν στις 103 μονάδες βάσης (μ.β.), του δεκαετούς πορτογαλικού ομολόγου στις 62 μ.β., ενώ του δεκαετούς ιταλικού ομολόγου στις 109 μ.β. Παράλληλα, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας, ως σημείο αναφοράς του κόστους δανεισμού της Ζώνης του Ευρώ (ΖΤΕ), διαμορφωνόταν στο -0,37%, στις 19 Ιουλίου, ενώ η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου των ΗΠΑ στο 1,26%.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε, την περασμένη εβδομάδα, ομόλογο στα πλαίσια του Ταμείου Ανάκαμψης ("NextGenerationEU"). Το ομόλογο έχει εικοσαετή διάρκεια, ενώ το ποσό που αντλήθηκε ανήλθε σε Ευρώ 10 δισ. και η απόδοση διαμορφώθηκε σε 0,471%. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι προσφορές προσέγγισαν τα Ευρώ 100 δισ., υπερκαλύπτοντας κατά περίπου δέκα φορές το αντληθέν ποσό. Το 37% των επενδυτών ήταν διαχειριστές κεφαλαίων, το 24% τράπεζες, το 18% ασφαλιστικά/συνταξιοδοτικά ταμεία και το 17% κεντρικές τράπεζες. Επισημαίνεται ότι πρόκειται για την τρίτη έξοδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις αγορές, στα πλαίσια του Ταμείου Ανάκαμψης, με το συνολικό αντληθέν ποσό να ανέρχεται σε Ευρώ 45 δισ. Σύμφωνα με το σχέδιο χρηματοδότησης που έχει καταρτιστεί, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένεται να εκδώσει ομόλογα ύψους Ευρώ 80 δισ. μέχρι το τέλος του έτους.

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

Αποδόσεις 10ετών ομολόγων (%) και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Πηγή:
Bloomberg,
Alpha Bank

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

Ετήσια στοιχεία	2016	2017	2018	2019	2020	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)	-0,5	1,3	1,6	1,9	-8,2	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-0,5	1,9	2,3	1,9	-5,2	
Δημόσια Κατανάλωση	-0,2	-0,1	-4,2	1,2	2,7	
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	2,3	8,1	-6,6	-4,6	-0,6	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-0,4	8,5	9,1	4,8	-21,7	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	2,2	7,4	8,0	3,0	-6,8	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-0,8	1,1	0,6	0,3	-1,2	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	23,5	21,5	19,3	17,3	16,5	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) *	3,3	3,8	4,4	4,0	-6,7	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	180,8	179,2	186,2	180,5	205,6	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-1,8	-1,9	-2,9	-1,5	-6,7	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2020	2020		2021	Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές)
		Q3	Q4	Q1		
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λιαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	-1,3	-0,3	-1,3	0,3	8,5 (Ιαν.-Απρ. 21)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	-26,6	-14,3	-16,5	-5,3	33,9 (Ιαν.-Ιουν. 21)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	5,9	-1,7	-4,8	20,7	40,9 (Ιαν.-Απρ. 21)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	-1,6	-1,5	1,5	2,6	8,9 (Ιαν.-Μάιος 21)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	46,6	49,3	46,0	50,4	58,6 (Ιούν. 21)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	96,4	90,6	91,8	93,2	108,7 (Ιούν. 21)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	93,9	86,7	92,6	98,2	105,3 (Ιούν. 21)	
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-31,2	-36,9	-46,2	-43,0	-25,6 (Ιούν. 21)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	3,5	2,4	3,5	2,9	2,2 (Μάιος 21)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	10,0	8,3	10,0	8,7	6,2 (Μάιος 21)	
- Βιομηχανία	8,1	9,5	8,1	5,4	1,0 (Μάιος 21)	
- Κατασκευές	-0,1	-4,7	-0,1	-0,7	-0,8 (Μάιος 21)	
- Τουρισμός	14,8	11,7	14,8	16,7	17,1 (Μάιος 21)	
Νοικοκυριά	-2,5	-2,5	-2,5	-2,7	-2,5 (Μάιος 21)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	-2,2	-1,6	-2,2	-2,8	-1,8 (Μάιος 21)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-2,7	-2,8	-2,7	-2,8	-2,8 (Μάιος 21)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	-1,2	-1,9	-2,1	-1,6	1,0 (Ιουν. 21)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	4,3	3,7	2,5	3,2	3,2 (Α' τρίμ. 21)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	16,5	16,8	16,0	16,4	17,0 (Απρ. 21)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)	-8,2	-10,0	-6,9	-2,3	-2,3 (Α' τρίμ. 21)	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-5,2	-1,7	-4,9	-4,9	-4,9 (Α' τρίμ. 21)	
Δημόσια Κατανάλωση	2,7	4,8	7,3	4,9	4,9 (Α' τρίμ. 21)	
Επενδύσεις	-0,6	0,0	3,2	8,6	8,6 (Α' τρίμ. 21)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-21,7	-25,9	-17,6	-13,4	-13,4 (Α' τρίμ. 21)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-6,8	-5,5	-8,8	-5,0	-5,0 (Α' τρίμ. 21)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, IOBE, IHS Markit

* Χωρίς την επίπτωση της υποστήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την παρεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιανδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιανδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματος του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του